

Општина Деспотовац

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА (2010 - 2013)

Деспотовац, август 2010.год

Садржај

I. Увод	5
II. Основни подаци о општини	7
2.1. Демографске карактеристике	8
2.2. Економска ситуација и запосленост	9
2.3. Основни подаци о избеглим и расељеним лицима	10
2.4. Преглед реализованих пројеката	11
III. Анализа стања и кључних актера	12
3.1. Усклађеност Локалног плана са другим стратешким документима	12
3.2. SWOT анализа	13
3.3. Анализа заинтересованих страна	14
3.4. Анализа проблема	15
3.5. Приоритетне групе	15
3.6. Општи и специфични циљеви	16
3.7. Ресурси/буџет	17
IV. Табела локалног плана	18
V. Аранжмани за имплементацију локалног плана	28
5.1. Мониторинг и евалуација	29

На основу члана 44. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/07), члана 30. Статута Општине Деспотовац ("Службени гласник Општине Деспотовац", број 4/2008) и указане потребе, председник Општине Деспотовац, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Образује се Радна група за израду Локалног плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Општини Деспотовац.

2. У радни тим се именују:

- Светислав Аврамовић, председник Општинског штаба за избеглице, за координатора радне групе,
- Слободан Стојадиновић, локални повереник за избеглице, за члана,
- Радмила Милић, шеф Одељења за привреду, финансије, јавне делатности и буџетске фондове Општинске управе Деспотовац, за члана,
- Миломир Богојевић, шеф Одсека за привреду Општинске управе, за члана,
- Дарко Петровић, стручни сарадник у Канцеларији за ЛЕР Општинске управе Деспотовац, за члана,
- Јелена Рацић, стручни сарадник у Канцеларији за ЛЕР Општинске управе Деспотовац, за члана и
- Иван Антић, стручни сарадник у Канцеларији за ЛЕР Општинске управе Деспотовац, за члана.

3. Задатак радне групе је да до 26.08. 2010. године, сагледа стање и проблеме избеглих и интерно расељених лица у Општини Деспотовац и у циљу разрешења ових проблема изради Нацрт локалног плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Општини Деспотовац и достави га председнику Општине на даљи поступак.

4. Решење доставити именованима и архиви органа Општине.

Број: 02-81/2010-03 од 19.08. 2010. године

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ,
Малиша Алимпијевић, дипл.инж.ел.

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ
ПОЛОЖАЈА
ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ
ДЕСПОТОВАЦ 2010-2013. ГОДИНА

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица на територији општине Деспотовац за период 2010 -2013. година.

Члан 2.

Саставни део ове Одлуке је Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица на територији општине Деспотовац за период 2010 -2013. година.

Члан 3.

Ова Одлука ће се објавити у "Службеном гласнику општине Деспотовац".

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДЕСПОТОВАЦ
Број: 56-232/2010-01 од 06.09. 2010. године

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ,
Милош Весић,с.р.

I. Увод

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица која живе на територији општине Деспотовац доноси се за период од четири године (2010-2013) и представља анализу постојећег стања и план активности чија је реализација од изузетног значаја за побољшање живота избеглих и интерно расељених лица у нашој локалној заједници.

Предлог Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Општини Деспотовац, настао је као резултат учешћа у Пројекту “Поддршка институцијама Владе Републике Србије” које су надлежне за избегла и интерно расељена лица. Сам Пројекат израде Локалних акционих планова, финансирао је Европска унија, а иницирала је и у једном броју општина и градова спровела Међународна организација за миграције (International Organization for Migration – ИОМ), док је овај акциони план резултат наставка пројекта, подржаног од стране Европске организације за безбедност и сарадњу (OSCE). Корисници су институције Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица: Комесаријат за избеглице Републике Србије, Министарство за Косово и Метохију и Министарство рада и социјалне политике, као и друга надлежна министарства, општинска повереништва за избегла и интерно расељена лица и одабране општине међу којима је и Деспотовац.

Под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Према Конвенцији УН о статусу избеглице из 1951.год, избеглица је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности одређеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967.године проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. Интерно расељене особе су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље,

могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права.

У циљу израде Локалног плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Деспотовац формиран је Савет за управљање миграцијама и трајна решења избеглица и расељених лица за подручје општине Деспотовац. Савет чине следећи чланови:

1. Љубиша Добросављевић, председник Савета
2. Светислав Аврамовић, члан
3. Миломир Богојевић, члан
4. Слободан Стојадиновић, секретар

II. Основни подаци о општини

Општина Деспотовац се налази у Шумадијско-Поморавском региону у сливу реке Ресаве. У свом источном делу Општина Деспотовац је брдско-планинског карактера оивичена венцима Кучајских планина, док је западни део претежно равничарског карактера. Најнижа апсолутна надморска висина износи 130 м, а највиша 1.336 м на планини Бељаници.

Површина територије општине Деспотовац износи 62.278 ха или око 623 км². Пољопривредно земљиште простире се на 31.481 ха, а шумско на 26.688 ха. По површини под шумама и шумским земљиштем (41,2% укупне површине), општина Деспотовац је изнад републичког просека.

Климатске карактеристике подручја који обухвата деспотовачка општина (познатим још под називом Горња Ресава) тесно су везане за њен географски положај. Подручје Горње Ресаве издужено је у правцу југоисток-северозапад и ограђено на истоку високим венцима планина Бељанице и Кучаја, на северу развођем према селу Миливи, на југу развођем према Великој Морави, док је на северозападу широко отворена према великом Поморављу. Област Горње Ресаве лежи на различитим надморским висинама и испресецано је бројним клисурама и кањонима, па су због тога климатске прилике различите. У основи клима Ресаве је умерено-континентална, умерено топлих лета и умерено хладних зима, јасно изражених годишњих доба. Близина високих планинских масива на истоку и широка отвореност ка западу, према долини Велике Мораве, утиче на микроклиматске разлике слива Ресаве.

Планина Бељаница својим преко 1000 м високим врхом раздваја подручје Хомоља од Јужног Кучаја. Највиши врх планине је 1336 метара. Крашки састав је узроковао присуство многобројних вртача, јама, увала и пећина. Централна висораван је углавном гола, а падине су покривене буковим и храстовим шумама, које су повремено и прашумског типа.

Река Ресава, притока Велике Мораве, представља основу хидрографске мреже подручја општине Деспотовац. Сви изворни водотоци – саставнице Ресаве извиру на висини од преко 1000 м н.в., док се ушће реке налази на 94 м н.в. Укупан пад реке од преко 1000 м н.в. је скоро у целости концентрисан у њеном горњем току – од изворишта до Деспотовачке котлине. Овако велики пад је условио да је Ресава своју долину усекла врло дубоко у планински венац подручја. У састав реке Ресаве улази и неколико мањих притока: Ресавица, Клочаница и Чемерница.

Општина Деспотовац позната је по својим природним лепотама и културно-историјским споменицима. Манастир Манасија, задужбина Деспота Стефана Лазеревића, Ресавска пећина, једна од најлепших пећина у Србији, водопади Велики Бук и Прскало су само нека места из богате туристичке понуде општине Деспотовац.

Општина Деспотовац има повољан геостратешки положај, налази се у близини саобраћајног коридора у Републици – Коридора 10 на око 130 км од Београда и 110 км од Ниша. Путевима Деспотовац - Свилајнац - Марковац (35 км), Деспотовац - Ћуприја (22 км) и Деспотовац - Јагодина (35 км), општина Деспотовац је повезана са ауто путем Београд - Ниш.

II.1. Демографске карактеристике

Општину Деспотовац чини 33 насељених места, од чега су 2 градског карактера (Деспотовац и Ресавица). Територија општине Деспотовац није густо насељена, тако да општа густина насељености износи око 53 становника по км². По Попису становништва из 2002.године укупан број становника износио је 32.848, укупан број домаћинстава 9.249, од чега је око 6.000 пољопривредних домаћинстава. Просечан број чланова по домаћинству је око 3,6. На привременом раду у иностранству налази се преко 7.000 људи.

Попис 1971	Попис 1981	Попис 1991	Попис 2002
36553	35690	33869	32848

Извор: Републички завод за статистику

Пратећи кретање броја становника у општини Деспотовац, током последњих 30 година, јасно је уочљив лагани пад током седамдесетих и осамдесетих година прошлог века, што се може приписати благој миграцији ка већим градским центрима. Деведесете године пак карактерише нагли пад броја становника што је условљено одласком великог броја грађана Деспотовца на привремени рад или трајно насељавање у земље западне Европе као последице како привредне тако и укупне друштвене кризе у земљи.

Попис 1971		Попис 1981		Попис 1991		Попис 2002	
М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
18541	18012	17847	17843	16738	17131	16112	16736

Извор: Републички завод за статистику

У структури становништва према полу дошло је до значајне промене по попису из 1991. године. Према претходна два пописа, 1971. и 1981. године, благу доминацију у структури становништва имали су мушкарци (50,72% мушкараца у укупном становништву 1971. године и 50,1% 1981. године), док према попису 1991. године доминацију преузимају жене (50,6% жена у укупном становништву 1991. године и 50,95% 2002. године).

Старосна структура становништва показује да је у последњих 30 година дошло до значајног “старења општине”. У укупном контингенту становништва, учешће радно способног становништва је 56,89%, док број становника старијих од 60 година је 30,77%. Простим сумирањем ова два податка, узимајући у обзир негативну стопу природног прираштаја (-4 промила), као и по старости најбројнији контингент становништва (35-39 година 1971. године, 65-69 година 2002. године), може се закључити да општини Деспотовац, са демографског аспекта, прети озбиљна опасност у будућности. Укупан број младих од 15 до 30 година према попису из 2002.год. износи 5.673 што чини 17,3% од укупног броја становника. Поређења ради, по попису из 1971.год било је 8.339 младих, што је смањење за 31.9% у периоду 1971-2002.

II.2. Економска ситуација и запосленост

Најзначајније привредне гране у општини Деспотовац су рударство и шумарство с обзиром на постојање значајног рудног богатства и изузетно повољне структуре шумског земљишта у квантитативном и у квалитативном погледу.

Имајући у виду да су најзначајније привредне гране у општини Деспотовац, експлоатација руда и камена и примарна пољопривредна производња, највећи проценат запослених је у сектору рударства и експлоатације камена (34,38%), док је у сектору индустрије запослено 12,08%, а у пољопривреди 4,15%. Мали проценат запослених у пољопривреди потиче од непостојања прерађивачких капацитета, уситњености пољопривредних поседа и смањења броја младих људи који би остали на селу и бавили се пољопривредном производњом. Број запослених у друштвеном сектору је након 2000.године почео да опада, с обзиром на друштвено-политичке промене и почетак процеса приватизације. Број запослених у приватном сектору се од тог периода повећава, па је интензивнији развој приватног сектора један од предуслова за повећање степена запослености.

Највећи број привредних субјеката послује на домаћем тржишту и има статус друштва са ограниченом одговорношћу (ДОО).

Једино велико предузеће на територији општине је предузеће ЈП ПЕУ „Ресавица“ односно рудник мрког угља „Рембас“ које запошљава око 1.200 радника.

Остали значајни привредни субјекти на територији општине су Шумско газдинство „Јужни Кучај“ које послује у оквиру ЈП „Србија шуме“ и приватна предузећа - каменолом „Ковиловача“ који се бави експлоатацијом камена, „Дам монт“ које производи машине и машинске компоненте лаке и тешке челичне конструкције, „Застава Метал“ која се бави обрадом метала, „Бељаница“ и „Украш“, предузећа која се баве прерадом дрвета.

II.3. Основни подаци о избеглим и расељеним лицима

Одлуком Скупштине општине Деспотовац од 12.07.1991.год. формиран је Одбор за прихват и смештај избеглица. Формирањем Одбора за прихват и смештај избеглица почело је да ради локално Повереништво за избеглице општине Деспотовац чије послове обавља један службеник, који је изабран за повереника у складу са Законом о избеглицама усвојеним априла 1992.године. Формиран је такође и штаб за избеглице који има четири члана и који заједно са локалним повереником ради на побољшању положаја и квалитета живота избеглих и расељених лица. Одлуком Одбора за прихват и смештај избеглица од 04.06.1992.год. формиран је буџетски фонд за пружање помоћи избеглим лицима. Од тада се сваке године планирају одређена финансијска средства чија је намена дефинисана Одлуком о буџету општине Деспотовац.

Према евиденцији Повереништва за избеглице општине Деспотовац из 1995.год, након завршетка рата у Босни и Херцеговини и Хрватској и операције „Олуја“ у општину Деспотовац пристигло је 840 лица која су добила решења о признавању својства избеглог лица. Према задњем урађеном попису из 2004. и 2005.год, на територији општине Деспотовац евидентирано је 262 избеглих лица или укупно 101 домаћинство чији су чланови имали статус избеглих лица. У наредној табели приказана је структура избеглих лица према полу:

Укупан број избеглих лица	Мушкарци	Жене
262	99	163

Извор: Локална самоуправа

Највише избеглих лица живи у Ресавици, Миливи, Медвеђи, Златову, Великом Поповићу и Дворишту, док мањи број живи у скоро свим насељима општине Деспотовац. У општини Деспотовац образована су четири прихватна центра за смештај избеглица и то у Војнику, Дворишту, Стрмостену и Ресавици. Одлуком Комесаријата за избеглице прихватни центри су затворени а лица смештена у њима су стамбено збринута по приватним кућама и становима и пружена им је помоћ за интеграцију у локалну средину.

Након НАТО бомбардовања СР Југославије и ратних сукоба на Косову и Метохији 1999.год. у општину Деспотовац пристигло је 277 лица који су од локалног повереништва евидентирани као интерно расељена лица и добили легитимације. У следећој табели приказана је структура интерно расељеног становништва према полу:

Укупан број расељених лица	Мушкарци	Жене
277	139	138

Извор: Локална самоуправа

Од избеглих и расељених лица преовлађује старија популација, преко 50 година старости. Образовна структура је неповољна у смислу да преовлађује низак степен образовања, најчешће само завршена основна школа, што је један од главних узрока проблема незапослености међу избеглим лицима. У државним службама ради око двадесетак људи, један број, претежно млађих људи, ради у трговини, док већина избеглица, посебно мушка популација, обавља тешке, физичке послове како би остварила своју егзистенцију и прехранила своје породице.

II.4. Преглед реализованих пројеката

Стамбено збрињавање ових људи је један од првих проблема са којима се сусрела општина Деспотовац. На овом пољу је доста урађено, реализовано је неколико пројеката за стамбено збрињавање избеглица, а средства су добијена од домаћих и страних донатора, као и из буџета општине Деспотовац.

Општина Деспотовац је избеглим лицима у протеклом периоду пружала помоћ у виду набавке грађевинског материјала, обезбеђивању локација за изградњу стамбених објеката као и у виду социјалне помоћи најугроженијима. У погледу стамбеног збрињавања избеглих лица реализовано је неколико пројеката.

Општина Деспотовац је у селима Милива и Медвеђа обезбедила локације са припадајућом комуналном инфраструктуром за изградњу мањих насеља за смештај избеглих лица. У Миливи је средствима швајцарске хуманитарне организације – Дирекције за развој и сарадњу (СДЦ) и према њиховој пројектној документацији, изграђено 9 кућа са 18 засебних станова. У Медвеђи је општина Деспотовац обезбедила локације за изградњу 8 кућа, и од тога је до сада изграђено седам и то средствима Комесаријата за избеглице Републике Србије у виду помоћи у грађевинском материјалу, средствима из буџета општине Деспотовац, преко буџетског фонда за избеглице као и сопственим средствима избеглих лица.

У насељима Златово, Медвеђа и Милива изграђене су три монтажне куће које су искоришћене за смештај избеглих лица. Локације за изградњу монтажних кућа обезбедила је Општина Деспотовац која је финансирала и почетак изградње ових објеката, док су средства за завршетак изградње обезбеђена од италијанске фондације ИНТЕРСОС.

III. Анализа стања и кључних актера

Анализа постојећег стања и радног окружења је обухватила:

- Преглед докумената релевантних за питања избеглица и интерно расељених лица,
- Анализу стања (SWOT анализу),
- Анализу заинтересованих страна и
- Анализу проблема

III.1. Усклађеност Локалног плана са другим стратешким документима

Национални стратешки документи од значаја за питања избеглих и интерно расељених лица су:

- Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002)
- Стратегија за смањење сиромаштва (2003)
- Национална стратегија одрживог развоја (2008)
- Национална стратегија привредног развоја Републике Србије (2006-2012)
- Стратегија развоја социјалне заштите

Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица из 2002.године дефинише основне правце деловања – обезбеђивање услова за повратак избеглих лица или њихову локалну интергацију, што је потпуно у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групе грађана. Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих, а побољшање услова живота интерно расељених лица унапређење њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица која живе на територији општине Деспотовац усклађен је са основним принципима и правцима деловања дефинисаним у Националној стратегији за решавање питања избеглих и интерно расељених лица и представља саставни део Стратегије одрживог развоја општине Деспотовац усвојеном за период 2010-2015.год.

III.2. SWOT анализа

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> - постоји Повереништво за избеглице - постоји буџетски фонд за избеглице - расположиви људски ресурси (знање и искуство) - добра сарадња између институција - усвојена је Стратегија одрживог развоја општине Деспотовац - планирана су финансијска средства у буџету за решавање питања и проблема избеглица - политичка воља 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољна техничка опремљеност локалног повереништва за избеглице (компјутерска опрема, Интернет) - недовољна умреженост и мотивисаност институција и невладиних организација за бављење проблемима избеглица - непостојање удружења избеглих лица - висока стопа незапослености у локалној заједници - ограничени финансијски фондови локалне самоуправе - недостатак финансијских средстава за реализацију пројеката веће вредности
Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> - могућност прилива средстава од домаћих и страних донатора - Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица - Постојећи план активности и програми Комесеријата за избеглице Републике Србије - Планови и програми Националне службе за запошљавање од значаја за запошљавање избеглих лица - Измене постојећег Закона о избеглицама 	<ul style="list-style-type: none"> - смањење броја донаторских фондова и погоршање услова и критеријума за добијање средстава - политичка и економска нестабилност - светска економска криза - смањење трансфера локалним самоуправама - спора имплементација Националне стратегије за решавање питања избеглих и интерно расељених лица - питања о положају избеглица нису у фокусу шире јавности - стагнација у решавању проблема између бивших југословенских република око питања имовине избеглих лица

Локална власт је отворена да заједно са осталим актерима ради на унапређењу положаја избеглица и интерно расељених лица, али има лимитирана финансијска средства за реализацију пројеката веће вредности. Област самоорганизовања избеглица је на ниском нивоу што потврђује и чињеница да до данас није формирано ниједно удружење избеглих лица.

Недовољно се користе постојећи људски ресурси који поседују потребно знање и искуство у раду, као и могућности прибављања средстава изван локалне заједнице, пре свега од страних донатора.

Као главне шансе наводе се могућности аплицирања и добијања средстава од домаћих и страних донатора, реализација постојећих програма и планова надлежних институција као и измене Закона о избеглицама у смеру побољшања њиховог положаја и статуса у нашој земљи.

Главне препреке из ове анализе односе на екстерне факторе и ризике политичке и економске природе, проблеме у реализацији усвојених стратегија, програма и планова као и у погоршању услова за добијање средстава од домаћих и страних донатора.

III.3. Анализа заинтересованих страна

Локална самоуправа у складу са својим овлашћењима и надлежностима обезбеђује основну документацију потребну избеглим и интерно расељеним лицима (извод из матичне књиге и др.) а заједно са Локалним повереништвом за избеглице обезбеђује потребну документацију за реализацију пројеката чији су циљеви директно везани за побољшање положаја и материјалног статуса избеглих и интерно расељених лица.

Комесаријат за избеглице Републике Србије обавља послове који се односе на: утврђивање статуса избеглица, збрињавање избеглица, вођење евиденције о избеглицама, евидентирање интерно расељених и помоћ у њиховом збрињавању, усклађивање пружања помоћи избеглицама од стране других организација (домаћих и страних), обезбеђивање смештаја избеглица, покреће иницијативе за тражење међународне помоћи од институција УН и др. међународних организација и др.

Центар за социјални рад као вишефункционална стручна установа социјалне заштите представља базичну установу стручног рада и услуга у социјалној заштити у којој се непосредно или посредно задовољава већина потреба различитих социјалних група. Најважније функције Центра за социјални рад су: непосредно остваривање социјалне заштите грађана и њихових породица, остваривање функције органа старатељства, праћења и проучавање социјалних потреба и проблема, превентивна делатност, планирање и програмирање социјалне заштите, координирање активности на спровођењу социјалне заштите и

социјалног рада у општини. Центар за социјални рад обезбеђује пакете помоћи у намирницима за најугроженији део популације интерно расељених лица.

Црвени крст је орган државе у хуманитарној сфери, који делује на основу Женевске конвенције, Закона о Црвеном Крсту и основних принципа хуманости, добровољности, неутралности, независности, јединства и универзалности.

Национална служба за запошљавање спроводи различите програме подршке запошљавању незапослених, радно способних који активно траже посао. Избегла и интерно расељена лица имају једнаке могућности као сви други незапослени да користе ове програме.

III.4. Анализа проблема

Општина Деспотовац је у периоду од 1992.год. до данас реализовала неколико пројеката из области стамбеног збрињавања избеглих лица, међутим остао је један број лица чије стамбено питање није решено. Такође, проблем запошљавања и обезбеђења материјалне егзистенције изузетно је важан и захтева што брже решавање. Питања имовине избеглих лица у њиховим земљама порекла излази из надлежности деловања локалне самоуправе па због тога овај Локални план није обухватио програме из ове области, али треба поменути и овај изузетно важни проблем, чије решавање пре свега зависи од спољних фактора, међусобних односа бивших југословенских република.

Проблеми избеглих и интерно расељених лица су бројни али се могу грубо поделити на три области:

- проблеми стамбеног збрињавања
- проблеми запошљавања и материјалног статуса и
- проблеми правне природе, који се тичу нерешених питања имовине пре свега избеглих лица у њиховим земљама порекла.

III.5. Приоритетне групе

Основни критеријуми за избор приоритетних група међу избеглим и расељеним лицима су:

- број и старосна структура
- степен њихове интеграције у локалној средини
- степен запослености и материјални статус

На основу наведених критеријума издвојене су следеће приоритетне групе:

- избегла и интерно расељена лица која немају решено стамбено питање,

- радно способна незапослена избегла и интерно расељена лица и
- избегла и интерно расељена лица која имају нерешена питања правне природе

3.6. Општи и специфични циљеви

Општи циљ:

Побољшање материјалног стања и животног стандарда избеглих и интерно расељених лица на територији општине Деспотовац путем решавања њиховог стамбеног збрињавања и подстицања економског јачања њихових домаћинстава.

Специфични циљеви:

- У периоду од 2010-2013 године обезбедити услове за решавање стамбеног проблема за 10 породица кроз програм социјалног становања у заштићеним условима
- Током 2010. и 2011. године, обезбедити помоћ у грађевинском материјалу за 15 породица које су започеле градњу или адаптацију стамбених објеката, и седам породица које имају обезбеђене плачеве а нису започеле изградњу или адаптацију објекта
- До краја 2012. године обезбедити 5 локација – плачева за изградњу стамбених објеката и откупити два сеоска домаћинства за потребе смештаја породица избеглих и расељених лица
- Обезбедити помоћ у изградњи 5 монтажних кућица за збрињавање породица избеглих и интерно расељених лица до краја 2011. године
- Развити комплетну комуналну инфраструктуру за већ изграђене стамбене објекте избеглих и расељених лица у насељима Миливи и Медвеђи, до краја 2013. године
- Током 2011. године, кроз обезбеђење 10 грантова заинтересованим лицима за започињање сопственог бизниса и 10 грантова заинтересованим породицама за бављење пољопривредном производњом, пружити подстицај за економско јачање породица избеглих и расељених лица

III.6. Ресурси/буџет

У табеларном прегледу на следећим странама детаљније је приказан план активности према дефинисаним приоритетима и специфичним циљевима. Према сваком специфичном циљу приказани су потребни ресурси за њихову реализацију. Укупан оквирни буџет према свим активностима износи 554.800,00 евра или око 58 милиона динара. Сваки специфични циљ ће детаљно бити разрађен посебним програмима и годишњим плановима локалног повереништва за избеглице.

ТАБЕЛА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Општи циљ: Побољшање материјалног стања и животног стандарда избеглих и интерно расељених лица на територији општине Деспотовац путем решавања њиховог стамбеног збрињавања и подстицања економског јачања њихових домаћинстава							
Специфични циљ 1: У периоду од 2010-2013 године обезбедити услове за решавање стамбеног проблема за 10 породица кроз програм социјалног становања у заштићеним условима.							
Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС	Остали извори		
1. Интервју са потенцијалним корисницима	До краја 2010. године	Пријављено 10 заинтересованих породица	Попуњени анкетни лист	Људск и		Повереник	Општинска управа
2. Одређивање локације за изградњу објекта	Почетак 2011. године	Одређена локација у површини од 2 ара	Одлука Скупштине Општине	Људск и		Скупштина Општине	Дирекција за изградњу општине Деспотовац
3. Израда урбанистичке документације	Прва половина 2011. године	Урађен урбанистички план	Одлука Скупштине Општине о усвајању урбанистичког плана	Људск и Финан: 1.500 еура		Скупштина Општине	Дирекција за изградњу општине Деспотовац
4. Израда пројектне документације	Прва половина 2011. године	Урађена пројектна документација	Одобрење за изградњу	Људск и Финан: 1.500 еура		Скупштина Општине	Дирекција за изградњу општине Деспотовац
5. Проналажење потенцијалног донатора	Друга половина 2011. године	Пронађен донатор	Одлуке донатора, уговор са донатором	Људск и		Председник Општине	Повереник Комесаријат

6. Обезбеђење инфраструктуре за изградњу објекта	Прва половина 2012. године	Израђен водовод, канализација, приступни пулт и електро мрежа	Уговор извођењу радова, употребна дозвола	Људск и Финан: 16.000 еура		Скупштина Општине	Дирекција за изградњу општине Деспотовац и Министарство за управу и локалну самоуправу
7. Извођење радова на изградњи објекта	2012. и прва половина 2013. године	Израђен објекат за смештај 10 породица	Употребна дозвола	Људск и Финан: 150.000 еура		Општина Деспотовац	Донатор, Комесаријат и Дирекција за изградњу општине Деспотовац
8. Расписивање конкурса за доделу станова	Почетак друге половине 2013. године	Расписан конкурс	Објављен текст конкурса	Људск и Финан: 500 еура		Комисија	Повереник Општинска управа
9. Додела станова	Крајем 2013. године	Додељено 10 станова за 10 породица	Одлука Скупштине Општине, закључени уговори са корисницима	Људск и		Општина	Донатор, Комесаријат
10. Медијска презентација	Од 2011 – 2013. године	Информисана јавност	ТВ, радио емисије и новински чланци	Људск и Финан: 500 еура		Повереник	Локална самоуправа, донатор, Комесаријат

Специфични циљ 2. Током 2010. и 2011. године, обезбедити помоћ у грађевинском материјалу за 15 породица које су започеле градњу или адаптацију стамбених објеката, и седам породица које имају обезбеђене плачеве а нису започеле изградњу или адаптацију објекта.

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС	Остали извори		
1. Интервју са потенцијалним корисницима	Почетак 2010. године и почетак 2011. године	Пријављено 15 заинтересованих корисника који су започели изградњу и 7 заинтересованих корисника који нису започели изградњу	Попуњени анкетни листови	Људск и		Повереник	Локална Самоуправа
2. Подношење захтева Комесаријату и проналажење донатора	Прва половина 2010. године и прва половина 2011. године	Позитивно решен захтев и пронађен донатор	Уговор са донатором, пренета средства	Људск и		Повереник	Локална самоуправа, Комесаријат, донатор
3. Расписивање конкурса за избор корисника	Средина 2010. године и прве половине 2011. године	Расписан конкурс	Објављени текст конкурса	Људск и Финан: 1.000 еура		Повереник	Локална самоуправа
4. Избор корисника по конкурс	Средина 2010. године и средином 2011. године	Изабрано 15 корисника, који су започели изградњу и 7 корисника који нису започели изградњу	Закључени уговори	Људск и		Комисија	Комесаријат, донатор
5. Прикупљање понуда за набавку грађевинског	Друга половина 2010. године и друга половина 2011. године	Примљено најмање по 3 понуде и изабран	Закључен уговор	Људск и		Комисија	Локална самоуправа, донатор

материјала		најповољнији понуђач					
6. Преузимање грађевинског материјала	Друга половина 2010. и друга половина 2011. године	Преузет и уграђен грађевински материјал	Закључен уговор са добављачем, испостављени рачуни за испоручен материјал, записник о уградњи материјала	Људск и Финан:	48.400 еура	Повереник	Локална самоуправа, Комесаријат, донатор.
7. Медијска презентација	Током 2010 и 2011. године	Информисана јавност	ТВ и радио емисије и новински чланци	Људск и Финан:	1.000 еура	Повереник	Локална самоуправа, Комесаријат, донатор

Специфични циљ 3. До краја 2012. године обезбедити 5 локација – плачева за изградњу стамбених објеката и откупити два сеоска домаћинства за потребе смештаја породица избеглих и расељених лица

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС	Остали извори		
1. Интервју са потенцијалним корисницима	Прва половина 2012. године	Пријављено 5 заинтересованих корисника за плачеве и 2 корисника за сеоска домаћинства	Попуњени анкетни листови	Људски		Повереник	Локална Самоуправа
2. Расписивање јавног позива за прибављање	Прва половина 2012 . године	Расписан јавни позив за набавку земљишта и	Објављени текст јавног позива	Људски Финан:	1.000	Локална самоуправа	Повереник, Дирекција за изградњу

земљишта за формирање плачева и откуп сеоских домаћинства		откуп сеоских домаћинства		еура			општине Деспотовац, месне заједнице
3. Проналажење донатора	Прва половина 2012. године	Пронађен донатор	Уговор са донатором	Људски		Председник општине	Повереник, Комесаријат за избеглице, донатор, Министарство за државну управу и локалну самоуправу
4. Прибављање земљишта за формирање плачева и откуп сеоских домаћинства	Друга половина 2012. године	Прибављено око 20 ари земљишта за плачеве и откупљена два сеоска домаћинства	Закључени уговори	Људски Финан: 17.500 еура	27.500 еура	Скупштина општине	Донатори, Комесаријат
5. Расписивање конкурса за доделу плачева и откупљених сеоских домаћинства	Друга половина 2012. године	Расписан конкурс	Објављени текст конкурса	Људски Финан: 1.000 еура		Комисија	Повереник, Локална самоуправа
6. Додела плачева и откупљених сеоских домаћинства	Крајем 2012. године	Додељено 5 плачева за стамбену изградњу и 2 откупљена сеоска домаћинства	Одлука Скупштине општине, закључени уговори о додели плачева	Људски		Скупштина општине	Комесаријат, донатори
7. Медијска презентација	Током 2012. године	Информисана јавност	ТВ, радио емисије и	Људски Финан:		Повереник	Локална самоуправа,

			новински чланци	1.000 евра			Комесаријат, донатори
Специфични циљ 4. Обезбедити помоћ у изградњи 5 монтажних кућица за збрињавање породица избеглих и интерно расељених лица до краја 2011. године							
Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС	Остали извори		
1. Интервју са потенцијалним корисницима	Почетком 2011. године	Пријављено 5 заинтересованих корисника	Попуњен анкетни лист	Људски		Повереник	Локална самоуправа
2. Проналажење донатора	Прва половина 2011. године	Пронађен донатор	Одлука донатора и са уговором донатором	Људски		Председник Општине	Комесаријат
3. Обезбеђење локације за постављање монтажних кућица	Прва половина 2011. године	Обезбеђено 5 локација за постављање монтажних кућица	Одлука Скупштине општине, уговори о прибављеним локацијама	Људски Финан: 15.000 Еура		Локална самоуправа	Дирекција за изградњу општине Деспотовац
4. Расписивање конкурса за избор корисника	Средином 2011. године	Расписан конкурс	Објављен текст конкурса	Људски Финан: 500 евра		Повереник	Локална самоуправа, донатор
5. Избор корисника	Средином 2011. године	Изабрано 5 корисника	Записник Комисије, одлука скупштине општине, уговори са корисницима	Људски		Комисија	Локална самоуправа, Комесаријат, донатор
6. Изградња темеља за	Друга половина 2011. године	Урађено 5 темеља	Записник о изграђеним	Људски Финан:		Корисник	Локална самоуправа

постављање монтажних кућица			темељима	10.000 еура	5.000 еура		
7. Постављање монтажних кућица	Друга половина 2011. године	Постављено 5 монтажних кућица	Извештај надзорног органа, употребна дозвола	Људски Финан:	50.000 еура	Корисник	Донатор, Комесаријат, Локална самоуправа
8. Медијска презентација	Током 2011. године.	Информисана јавност	ТВ, радио емисије и новински чланци	Људски Финан: 500 еура		Повереник	Локална самоуправа, Комесаријат, донатори

Специфични циљ 5. Развити комплетну комуналну инфраструктуру за већ изграђене стамбене објекте избеглих и расељених лица у насељима Миливи и Медвеђи, до краја 2013. године

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС	Остали извори		
1. Израда пројектне документације	Прва половина 2012. године	Урађена пројектна документација за извођење радова на изградњи водовodne, канализационе мреже и улица	Одобрење за извођење радова	Људски Финан: 2.900 еура		Локална самоуправа	Дирекција за изградњу
2. Извођење радова на изградњи водовodne мреже	Друга половина 2012. године	Изграђено 1.300 метара водовodne мреже	Уговор са извођачем радова, ситуација о изведеним радовима, употребна дозвола	Људски Финан: 20.000 еура	20.000 еура	Локална самоуправа	Дирекција за изградњу, донатори, Министарство за државну управу и локалну самоуправу

3. Извођење радова на изградњи канализационе мреже	Прва половина 2013. године	Изграђено 800 метара канализационе мреже	Уговор са извођачем радова, ситуација изведеним радовима, употребна дозвола	Људски Финан: 20.000 еура	20.000 еура	Локална самоуправа	Дирекција за изградњу, донатори, Министарство за државну управу и локалну самоуправу
4. Извођење радова на изградњи улица	Друга половина 2013. године	Изграђено 800 метара улице	Уговор са извођачем радова, ситуација изведеним радовима, употребна дозвола	Људски Финан: 40.000 еура	40.000 еура	Локална самоуправа	Дирекција за изградњу, донатори, Министарство за државну управу и локалну самоуправу
5. Медијска презентација	Током 2012. и 2013. године.	Информисана јавност	ТВ, радио емисије и новински чланци	Људски Финан: 500 еура		Повереник	Локална самоуправа, Комесаријат, донатори, Министарство за државну управу и локалну самоуправу

Специфични циљ: 6. Током 2011. године, кроз обезбеђење 10 грантова заинтересованим лицима за започињање сопственог бизниса и 10 грантова заинтересованим породицама за бављење пољопривредном производњом, пружити подстицај за економско јачање породица избеглих и расељених лица.

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС	Остали извори		
1. Интервју са потенцијалним	Крај 2010. године	Пријављено 10 заинтересованих	Попуњен анкетни лист	Људски		Повереник	Локална самоуправа

корисницима		лица за започињање сопственог бизниса и 10 породица за бављење пољопривредном производњом					
2. Обезбеђење средстава	Почетак 2011. године	Обезбеђена средства у Буџету на позицији за избегла и расељена лица	Одлука о Буџету Општине за 2011. годину	Људски		Скупштина Општине	Комесаријат, донатори, Министарство економије и регионалног развоја
3. Расписивање конкурса за додели грантова	Прва половина 2011. године	Расписан конкурс	Објављен текст конкурса	Људски Финан: 1.000 еура		Повереник	Локална самоуправа
4. Избор корисника грантова	Средина 2011. године	Изабрано 10 корисника за започињање сопственог бизниса и 10 корисника за бављење пољопривредном производњом	Записник Комисије, одлука о избору корисника	Људски		Комисија	Локална самоуправа, донатори
5. Додела грантова	Друга половина 2011. године	Додељено 10 грантова за започињање сопственог бизниса и 10 грантова за бављење пољопривредном	Закључени уговори са корисницима, изводи о преносу средстава	Људски Финан: 20.000 Еура	20.000 еура	Председник Општине	Донатор, Министарство за економију и регионални развој

		производњом					
6. Медијска презентација	Током 2011. године	Информисана јавност	ТВ, радио емисије и новински чланци	Људски Финан: 1.000 Еура		Повереник	Локална самоуправа, Комесаријат, донатори, Министарство за економију и регионални развој

V. Аранжмани за имплементацију локалног плана

Аранжмани за примену Локалног плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Општини Деспотовац (ЛПА) обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се:

1. Структуре за управљање процесом примене ЛПА и
2. Структуре које су оперативне и примењују ЛПА

Структуру за управљање процесом примене ЛПА, након његовог усвајања представљаће радна група која је учествовала у његовој изради. Радна група ће, као део свог будућег рада, направити План управљања применом Локалног плана.

Радна група, као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене Локалног плана
- Имањује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације Локалног плана
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера-учесника у процесу унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица у локалној заједници
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Локалног плана
- Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) Локалног плана
- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи

Оперативну структуру за примену Локалног акционог плана чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу Локалног плана. У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници - партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног плана има следеће задатке и одговорности:

- Реализација Локалног акционог плана

- Непосредна комуникација са корисницима услуга које се обезбеђују Локалним планом
- Редовно достављање извештаја координатору Радне групе о свим активностима на спровођењу Локалног плана
- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног плана
- Унапређење процеса примене Локалног плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

5.1. Мониторинг и евалуација

1

Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације) Локалног акционог плана је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех реализације активности из ЛАП-а ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена. Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности – задатака и специфичних циљева.

Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2010-2013. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично-једном годишње и подносиће се извештај Скупштини општине. Финална евалуација обавиће се на крају 2013. године.

За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори, анкете), извештавање и др.

Општинска радна група за израду и имплементацију ЛАП-а ће бити одговорна за праћење и оцењивање успешности рада на имплементацији Локалног плана, а планом рада дефинисаће се начин организовања мониторинга и евалуације Локалног плана.